

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 44/2014-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. januára 2014 predbežne prerokoval sťažnosť P. T., zastúpeného advokátom JUDr. Ivanom Jurčišinom, Vozárova 5, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co/297/2012 a jeho uznesením z 31. mája 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. T. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. októbra 2013 doručená sťažnosť P. T. (ďalej len „sťažovateľ“, v citáciách aj „navrhovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co/297/2012 a jeho uznesením z 31. mája 2013.

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol v procesnom postavení navrhovateľa v súdnom spore „o zaplatenie 47.052,38 eur s prísl.“ proti odporcom v 1. až 3. rade vedenom Okresným súdom Košice II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 17 C/316/2003.

Sťažovateľ uviedol, že v merite veci rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 17 C/316/2003-248 z 30. marca 2012, „ktorým žalobu voči odporcom v 1. a 3. rade zamietol, rozhodol o povinnosti navrhovateľa nahradiť odporcom v 1. a 3. rade trovy ich konania. Ďalej rozhodol o povinnosti odporcu v 2. rade zaplatiť navrhovateľovi sumu 9.410,50 eur s tým, že v prevyšujúcej časti žalobu voči odporcovi v 2. rade zamietol. Rovnako rozhodol predmetným rozsudkom o povinnosti odporcu v 2. rade nahradiť navrhovateľovi trovy konania. Voči tomuto rozsudku podali odvolanie navrhovateľ a vedľajší účastník na strane odporcov, pričom napadli všetky výroky predmetného rozsudku ako aj odporcovia v 1. a 3. rade, ktorý napadli iba výrok, ktorým bol zaviazaný navrhovateľ na náhradu ich trov v konaní.

O predmetných odvolaniach rozhodol Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 6 Co 139/2010-308 zo dňa 20. 3. 2012 a to tak, že potvrdil rozsudok prvého stupňa vo výroku, ktorým bola žaloba voči odporcom v 1. a 3. rade zamietnutá, vo výroku, ktorým bola v prevyšujúcej časti žaloba zamietnutá voči odporcovi v 2. rade a vo výroku, ktorým bola odporcovi v 2. rade uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu vo výške 8.469,42 eur... V prevyšujúcej vyhovujúcej časti zmenil odvolací súd rozsudok tak, že žalobu o sumu 941,05 zamietla. A zároveň zrušil rozsudok vo výrokoch o náhrade trov konania vo vzťahu medzi účastníkmi konania a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.“.

Následne o trovách konania rozhodol okresný súd uznesením č. k. 17 C/316/2003-331 z 15. augusta 2012, ktorým odporcovi v 2. rade uložil nahradiť sťažovateľovi trovy

konania v sume 2 933,82 €, sťažovateľovi uložil nahradiť odporkyni v 1. rade a odporcovi v 3. rade trovy konania, odporcovi v 2. rade uložil zaplatiť súdny poplatok, účastníkom konania nepriznal náhradu trov odvolacieho konania a odporcovi v 2. rade uložil povinnosť nahradiť trovy konania štátu.

O odvolaní vedľajšieho účastníka (Allianz – Slovenská poisťovňa, a. s., Bratislava), odporcov v 1. a 3. rade a navrhovateľa (sťažovateľa) proti uzneseniu okresného súdu z 15. augusta 2012 rozhodol krajský súd namietaným uznesením z 31. mája 2013, ktorým:

„Mení uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku I. tak, že odporca v 2. rade je povinný nahradiť navrhovateľovi trovy konania v sume 2.149,21 €...

Mení uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku IV. tak, že odporca v 2. rade je povinný zaplatiť súdny poplatok za návrh vo výške 423 €...

Potvrďuje uznesenie súdu prvého stupňa v ostatných výrokoch II., III., V., VI.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.“

3. Sťažovateľ uviedol, že sťažnosťou napáda *„III. výrok uznesenia Krajského súdu... zo dňa 31. 05. 2013, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie prvostupňového súdu vo výrokoch II. III. V. a VI.“*.

4. Zo sťažnosti a z k nej pripojených písomností vyplýva, že *„predmetom konania vo veci samej bol nárok sťažovateľa ako žalobcu na priznanie mimoriadneho zvýšenia bolestného, ktoré vytrpel v dôsledku ťažkého úrazu následkom dopravnej nehody, ktorá vznikla pri strete dvoch motorových vozidiel, kde žalovaná v 1. rade po zrážke so žalovaným v 2. rade narazila do žalobcu a spôsobila mu ťažké zranenia s komplikovaným priebehom liečenia a dlhou dobou práceneschopnosti. V predmetnom konaní tak žalobca žaloval o náhradu za bolesť žalovanú v 1. rade, ktorá riadila motorové vozidlo, ktorým bola priamo spôsobená ujma žalobcovi a bola zároveň bezpodielovou spoluvlastníčkou tohto vozidla spolu so žalovaným v 3. rade, ktorý bol v čase nehody prevádzkovateľom tohto motorového vozidla a zároveň jeho bezpodielovým spoluvlastníkom ako aj žalovaného v 2. rade, ktorý na základe záverov trestného konania predmetnú dopravnú nehodu zaviniel a bol aj uznaný vinným.“*

5.1 Podľa názoru sťažovateľa prvostupňový súd nedostatočne zvažil „*dôvody pre aplikáciu ust. § 150 O. s. p. pri rozhodovaní o náhrade trov medzi navrhovateľom a odporcami v 1. a 3. rade. Súd prvého stupňa toto ustanovenie nepoužil ani toto svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil... Odvolací súd následne toto rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil a to bez toho, aby sa zaoberal dôvodmi, pre ktoré súd prvého stupňa nepoužil pri rozhodovaní o trovách ust. § 150 O. s. p.*“. Tým, že „*napriek jeho opakovaným požiadavkám v konaní neboli vypočutí žalovaní v 1. – 3. rade... nebolo vykonané znalecké dokazovanie...*“, a tiež tým, že krajský súd neposúdil, „*či súd prvého stupňa na zistený skutkový stav aplikoval správny právny predpis a či ho aj správne interpretoval*“, vo veci konajúce súdy podľa názoru sťažovateľa mu „*odňali... reálnu možnosť konať pred súdom...*“.

5.2 Podstatou námietok sťažovateľa je teda nedostatočne zistený skutkový stav a z toho vyplývajúca nesprávna interpretácia a aplikácia (neaplikácia) ustanovení § 150 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

6. Sťažovateľ považuje rozhodnutie krajského súdu z 31. mája 2013 „*za nesprávny, arbitrárny, svojvoľný a tým priamo zasahujúci do základného práva... podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a práva... podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... a v konečnom dôsledku aj za nepreskúmateľný čo do dôvodov*“.

7. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie označených práv namietaným uznesením krajského súdu z 31. mája 2013 (bod 1), zrušil toto uznesenie a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Súčasne požiadal o priznanie náhrady trov právneho zastúpenia.

8. Ako dôkazový materiál sťažovateľ predložil okrem iného rozsudok okresného súdu č. k. 17 C/316/2003-248 z 30. marca 2010, rozsudok krajského súdu sp. zn. 6 Co/139/2010 z 20. marca 2012, uznesenie okresného súdu sp. zn. 17 C/316/2003 z 15. augusta 2012 a uznesenie krajského súdu sp. zn. 6 Co/297/2012 z 31. mája 2013.

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažovateľovu sťažnosť prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným uznesením krajského súdu z 31. mája 2013, keď tvrdil, že odvolací súd porušil ním označené práva, keď potvrdil prvostupňové uznesenie v časti o trovách konania vo výrokoch II, III, V a VI (bod 3).

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych

právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

12. Podľa § 142 ods. 1 OSP účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Podľa § 142 ods. 2 OSP ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo. Podľa § 142 ods. 3 OSP aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. Podľa § 150 ods. 1 OSP ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť. Podľa § 224 ods. 1 OSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

13. Predmetom sťažnosti je sťažovateľom tvrdené porušenie označených práv tým, že vo veci konajúci krajský súd nerozhodol v súlade s jeho právnym názorom o trovách konania (namietal nesprávne vyhodnotenie skutkového stavu a naň nadväzujúcu interpretáciu a aplikáciu relevantnej právnej normy; pozri body 5.1 a 5.2, v dôsledku čoho mal krajský súd nesprávne rozhodnúť o trovách konania).

14. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07).

15. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že podstata základného práva priznaného čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne práva priznaného čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde a že tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola označenému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré ustanovenia o súdnej ochrane vykonávajú, a teda že základné právo na súdnu ochranu nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale túto aj v určitej kvalite, t. j. zákonom ustanoveným postupom súdu dostať (napr. III. ÚS 124/08). Úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd. Z uvedeného dôvodu ústavný súd nemôže zasahovať do skutkových a právnych záverov týchto všeobecných súdov, ak ich z daného pohľadu možno pokladať za udržateľné (obdobne I. ÚS 17/00, I. ÚS 93/08, I. ÚS 373/2012).

16. Po oboznámení sa s obsahom rozhodnutia krajského súdu ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu nemajúci oporu v zákone, a dospel tiež k záveru, že krajský súd svoje rozhodnutie, ktorým potvrdil prvostupňové uznesenie o trovách konania v namietanej časti (body 3 a 10), aj náležite odôvodnil.

Keďže krajský súd „z dôvodov, ktoré obsahuje uznesenie súdu prvého stupňa..., potvrdil uznesenie v ostatných výrokoch II., III., V. a V. ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O. s. p.“, ústavný súd považoval za dôvodné (vo vzťahu k predmetu sťažnosti) oboznámiť právne relevantné časti odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia (uznesenie č. k. 13 C/316/2003-331 z 15. augusta 2012):

„Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku (6 Co/139/2010-308 zo dňa 20. 3. 2012) súdu prvého stupňa stanovil, že rozhodovanie o náhrade trov konania vo vzťahu medzi navrhovateľom a odporcom v 2. rade sa má jednoznačne spravovať zásadou vyplývajúcou z ustanovenia § 142 ods. 3 O. s. p. A pokiaľ ide o právny vzťah medzi navrhovateľom a odporcami v 1. a 3. rade pri rozhodovaní o náhrade trov má súd prvého stupňa postupovať podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O. s. p.

K odvolacej námietke odporcov v 1. a 3. rade odvolací súd uviedol, že pri výpočte trov konania treba vychádzať z celkovo priznanej sumy navrhovateľovi a nie zo sumy uplatnenej navrhovateľom v žalobe resp. v ďalších podaniach upravovaných počas konania.

O trovách konania vo vzťahu medzi navrhovateľom a odporcom v 2. rade teda súd (t. j. okresný súd, pozn.) rozhodol podľa § 142 ods. 3 O. s. p., pretože rozhodnutie o výške plnenia v tomto prípade záviselo od úvahy súdu a preto priznal navrhovateľovi náhradu trov proti odporcovi v 2. rade v plnej miere...

O trovách konania vo vzťahu medzi navrhovateľom a odporcami v 1. a 3. rade súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p., a teda odporcom v 1. a 3. rade priznal náhradu trov v plnej miere, nakoľko súd žalobu voči týmto odporcom zamietol, čo znamená, že odporcovia v 1. a 3. rade mali v predmetnom konaní vo vzťahu k navrhovateľovi plný úspech. Súd po zvážení okolností prípadu i dospel k záveru, že na rozhodnutie o trovách konania vo vzťahu medzi navrhovateľom a odporcami v 1. a 3. rade nie je možné použiť ust. § 150 O. s. p., nakoľko aj odporkyňa v 1. rade bola pri dopravnej nehode, ktorou bola navrhovateľovi spôsobená škoda a právo na bolestné, poškodená na zdraví a odporcovi v 3. rade bola predmetnou dopravou nehodou spôsobená majetková škoda a obaja títo odporcovia vystupovali v následnom trestnom konaní ako poškodení. Súd má za to, že navrhovateľ vzhľadom na konečné rozhodnutie v danej veci odporcov v 1. a 3. rade určil ako účastníkov konania nedôvodne. Odporcovia v 1. a 3. rade sa teda nestali účastníkmi konania na základe vlastného uváženia, ale na základe vôle navrhovateľa, v konaní im vznikli trovy právneho zastúpenia, ktoré si riadne vyčíslili a uplatnili, vo veci mali plný úspech, preto im súd priznal náhradu týchto trov proti navrhovateľovi...

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd v zmysle § 224 ods. 1 O. s. p., podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal...“

V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd po uvedení podstaty skutkovej a právnej argumentácie okresného súdu oboznámil podstatu odvolaní odporcov v 1. a 3. rade, sťažovateľa a vedľajšieho účastníka. Svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

«Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) po zistení, že odvolanie podali včas účastníci konania, okrem odporcu v 2. rade (§ 204 ods. 1 O. s. p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť odvolaním (§ 201 O. s. p.) preskúmal napadnuté uznesenie podľa § 212 ods. 1, 3 O. s. p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie vedľajšieho účastníka je dôvodné. Odvolanie navrhovateľa ani odporcov v 1. a 3. rade dôvodné nie je.

Podľa § 137 O. s. p...

V danej veci bolo nepochybne preukázané, že návrh navrhovateľa proti odporcom v 1. a 3. rade bol v celom rozsahu zamietnutý a tak odporcovia v 1. a 3. rade mali vo veci plný úspech.

Ďalším predpokladom je účelnosť trov potrebných na uplatňovanie alebo bránenie práva, ktorý sa dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s uplatnením ústavne zaručeného práva na právnu pomoc (viď Čl. 47 ods. 2 Ústavy SR)... Odvolací súd zastáva názor, že trovy právneho zastúpenia je treba zásadne považovať za účelne vynaložené trovy.

Aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu (§ 142 ods. 3 O. s. p.).

Ak možno výšku nárokov zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ak ju nemožno zistiť vôbec, určí ju súd podľa svojej úvahy (§ 136 O. s. p.).

Už v rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 20. marca 2012, č. k. 6 Co/139/2010-308 bol vyslovený právny názor ohľadom trov tohto konania, že pokiaľ predmetom konania vo veci samej bolo zvýšenie odškodnenia za bolesť podľa § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb. a pokiaľ okresný súd (a aj odvolací súd), ktorí rozhodovali vo veci samej, nepochybnili základ nároku, teda predpoklady zodpovednosti odporcu v 2. rade za škodu a samotná výška priznaného nároku bola výsledkom voľnej úvahy súdu (zdôrazňujúc primeranosť prisúdeného plnenia) rozhodovanie o náhrade trov konania medzi navrhovateľom a odporcom v 2. rade sa má spravovať výlučne zásadou vyplývajúcou z § 142 ods. 3 O. s. p. a pokiaľ ide o vzťah medzi navrhovateľom a odporcami v 1. a 3. rade pri rozhodovaní o náhrade trov konania, má súd postupovať podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

S prihliadnutím na námietku odporcov v 1. a 3. rade, že pri výpočte trov má súd vychádzať z uplatnenej sumy v návrhu a nie z priznanej, odvolací súd zaujal právny názor, že pri výpočte trov v danom prípade treba vychádzať z celkovo priznanej sumy navrhovateľovi a nie z uplatnenej sumy navrhovateľom v návrhu, resp. v ďalších podaniach upravovaných počas konania. Od tohto názoru, ktorý bol zaujatý v rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 20. marca 2012 č. k. 6 Co/139/2010-308 nemá dôvod odvolací súd sa odkloniť ani v tomto konaní.

Právoplatným rozhodnutím súdu bola navrhovateľovi priznaná suma 8.469,42 €. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby zo sumy 8.469,42 € podľa vyhl. č. 163/2002 Z. z. účinnej do 31. decembra 2004 činí 239,02 € (§ 13 ods. 1 vyhl. č. 163/2002 Z. z.). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby zo sumy 8.469,42 € podľa vyhl. č. 655/2004 Z. z. činí 253,94 € (viď § 10 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z. z. účinný od 1. januára 2005).

Po prešetrení jednotlivých úkonov poskytnutej právnej služby právnym zástupcom navrhovateľa v predmetnom konaní a porovnaním s jeho vyúčtovaním zo dňa 31. marca 2010 (viď č. l. 235-236 spisu) dospel odvolací súd k záveru, že navrhovateľovi možno priznať trovy konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia za tieto úkony právnej služby:...

Z vyššie uvedeného vysvitá, že navrhovateľovi patrí náhrada trov konania proti odporcovi v 2. rade v sume 2.149,21 € (1.661,29 € + 82,12 € + 90,16 € + 315,64 €).

Z tohto dôvodu odvolací súd podľa § 220 O. s. p. zmenil uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku I. tak, že odporcovi v 2. rade uložil povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania v sume 2.149,21 € s tým, že uvedenú sumu je odporca v 2. rade povinný zaplatiť právnemu zástupcovi navrhovateľa... (pozri tiež bod 2, pozn.)

Opodstatnená je aj výčitka vedľajšieho účastníka ohľadom výšky súdneho poplatku, pretože okresný súd nepostupoval správne, ak (vy)počítal výšku súdneho poplatku 6 % podľa položky 1 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov...

Z tohto dôvodu odvolací súd podľa § 220 O. s. p. zmenil uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku IV. tak, že odporcovi v 2. rade uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh vo výške 423 €...

K odvolacej námiatke odporcov v 1. a 3 rade, že okresný súd pochybil, keď pri rozhodovaní o odmene vychádzal z priznanej sumy navrhovateľovi a nie z uplatnenej sumy v návrhu na začatie konania, odvolací súd poznamenáva, že táto ich námiatka je nepatričná. Ako už bolo vyššie uvedené, odvolací súd v rozsudku zo dňa 20. marca 2012, č. k. 6 Co/139/2010-308 zaujal právny názor, že pri výpočte trov v danom prípade treba vychádzať z celkovo priznanej sumy navrhovateľovi, a nie z uplatnenej sumy navrhovateľom v návrhu na začatie konania, resp. v ďalších podaniach „upravovaných“ počas konania.

Vzhľadom na to, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní o náhrade trov konania vo vzťahu medzi navrhovateľom a odporcami v 1. a 3. rade vychádzal z právneho názoru zaujatého v rozhodnutí Krajského súdu v Košiciach zo dňa 20. marca 2012, č. k. 6 Co/139/2010-308 podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a pri stanovení tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vychádzal z tarifnej sumy priznanej navrhovateľom v sume 8.469,42 €, správne rozhodol, keď odporkyni v 1. rade priznal náhradu trov konania v sume 1.883,38 € a odporcovi v 3. rade v sume 1.308,85 €.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s výpočtom náhrady trov konania, ktorý uskutočnil súd prvého stupňa, ktorý je podrobne rozvedený v dôvodoch napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa.

Neopodstatnené sú aj námiatky odvolateľov (odporcov 1. a 3. rade ako aj navrhovateľa) ohľadom nepriznania trov odvolacieho konania. Okresný súd správne nepriznal účastníkom náhradu trov odvolacieho konania (t. j. navrhovateľovi a ani odporcom v 1. a 3. rade), lebo ako vyplýva z dôvodov rozsudku Krajského súdu... zo dňa 20. marca 2012, č. k. 6 Co/139/2010-308, odvolanie navrhovateľa a ani odvolanie odporcov v 1. a 3. rade vo veci samej neboli dôvodné. Úvahy odvolateľov o tom, že v tejto časti je napadnuté uznesenie nepreskúmateľné, sú z vyššie uvedených dôvodov neopodstatnené.

Správne súd prvého stupňa rozhodol aj o náhrade trov štátu podľa § 148 ods. 1 O. s. p.

Z týchto dôvodov ako aj dôvodov, ktoré obsahuje uznesenie súdu prvého stupňa odvolací súd potvrdil uznesenie v ostatných výrokoch II., III., V. a VI. ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O. s. p.

Odvolačiemu súdu sa žiada povedať, že predmetom tohto konania bolo posúdenie podmienok pre priznanie mimosúdneho zvýšenia bolestného navrhovateľa, a nie vedenie sporu kvôli náhrade trov konania.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozhodol tak ako je to uvedené v enunciiate tohto uznesenia.

Výrok o náhrade trov odvolacieho konania sa zakladá na ustanovení § 224 ods. 1 O. s. p. za použitia § 142 ods. 1 O. s. p. Odvolatelia (navrhovateľ a odporcovia v 1. a 3. rade) nemali v odvolacom konaní úspech, a preto im náhrada trov nepatrí. Vedľajší účastník, ktorý mal úspech v odvolacom konaní nepodal návrh na priznanie trov odvolacieho konania, a preto odvolací súd rozhodol, že nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.»

17. Rozhodovanie o náhrade trov je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (i podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05).

18. Z judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010) vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle.

19. Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 229/07, III. ÚS 315/08, I. ÚS 373/2012) konštatuje, že práva na súdnu ochranu a v jeho rámci náhrady trov súdneho konania sa možno domáhať len spôsobom a v medziach zákona, ktorý upravuje podmienky na jej priznanie (čl. 51 ods. 1 ústavy).

20. Vo všeobecnosti platí, že spor o náhradu nákladov konania nedosahuje spravidla sám osebe intenzitu predstavujúcu možnosť porušenia základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky nákladov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi vedľajšej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a ku zrušeniu napádaného výroku o nákladoch konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo.

21. Ústavný súd po preskúmaní obsahu a spôsobu odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorým sa venoval problematike náhrady trov konania (s prihliadnutím na zrozumiteľnú argumentáciu okresného súdu odôvodňujúcu neaplikovanie § 150 ods. 1 OSP a nedôvodnosť žaloby voči odporcom v 1. a 3. rade), konštatuje, že predmetné rozhodnutie obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Vychádzajúc zo svojej judikatúry a s prihliadnutím na výsledok ústavnej konfrontácie medzi námietkami sťažovateľa a napadnutým uznesením krajského súdu z hľadiska možného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd konštatuje, že pri odôvodňovaní svojho právneho záveru sa odvolací súd pridržal ustanovení § 212 ods. 1 a 3, § 219 ods. 1, § 220, § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 150 ods. 1 OSP, ktoré umožňovali zvoliť daný postup. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, II. ÚS 75/08) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

22. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého uznesenia presvedčil, že odvolací súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého odvolacieho rozhodnutia, ktoré je (v spojení s odôvodnením prvostupňového rozhodnutia) dostatočne odôvodnené a má oporu v existujúcom skutkovom stave. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

23. V závere ústavný súd ešte uvádza, že vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania musí byť z odôvodnenia konkrétneho rozhodnutia zrejmé, na základe akých právnych predpisov súd rozhodoval a akými úvahami bol pri ich aplikácii vedený. Samozrejme, musí ísť o právnu normu, ktorú zákon dovoľuje na daný prípad použiť. V namietanom prípade bolo v právomoci a na posúdení krajského súdu, akým zákonne konformným spôsobom korešpondujúcim s výsledkom sporu sa postaví k výroku o náhrade trov konania (včítane odvolacieho konania) a aké ustanovenia (právne normy) príslušného právneho predpisu (Občianskeho súdneho poriadku) použije. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd rozhodol o náhrade trov konania tak, že zmenil prvostupňový rozsudok a trovy prvostupňového a tiež odvolacieho konania žalovanému sťažovateľovi a vedľajšiemu účastníkovi nepriznal. Závery krajského súdu nemožno považovať za jednostranné a svojvoľné a vzhľadom na ich odôvodnenosť ich ústavný súd hodnotí ako ústavne akceptovateľné.

24. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi rozhodnutím krajského súdu a jeho odôvodnením a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 112/05).

25. Pretože ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že účinky výkonu právomoci krajského súdu v danom prípade sú zlučiteľné so sťažovateľom označenými právami, sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

26. Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej nastolenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2014